

U z n e s e n i e

Najvyšší súd S. republiky v právnej veci žalobcu **S. Z. Z., Z.**, proti žalovaným **1/ P. B.**, bývajúcemu v T. a **2/ P. B.**, bývajúcemu v T., **o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia**, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp.zn. 14 C 251/2007, o dovolaní žalovaných 1/, 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 30. septembra 2008 sp.zn. 17 Co 212/2008 rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 30. septembra 2008 sp.zn. 17 Co 212/2008 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Žalobca sa podaním z 21. decembra 2007 domáhal nariadenia predbežného opatrenia, ktorým by žalovaným 1/, 2/ bola uložená povinnosť nezasahovať do areálu Záhradkárskej osady K. na parcele č. X. a č. X. zapísaných na LV č. X. pre k.ú. K., parcele č. X. zapísanej na LV č. X. pre k.ú. K., parcele č. X., č. X., č. X., č. X., č. X. zapísaných na LV č. X. pre k.ú. K., parcele č. X., č. X., č. X. zapísaných na LV č. X. pre k.ú. K. a parcele č. X. nezapísanej na LV pre k.ú. K. a to najmä vykonávaním zemných prác, úpravou terénu, ničením porastov, narúšaním skleníkov, vypúšťaním domácich zvierat do areálu záhradkárskej osady. Ďalej žiadal žalovaným 1/, 2/ uložiť povinnosť sprístupniť vodný zdroj, ktorý sa nachádza na parcele č. X. v k.ú. K. užívateľom pozemkov v Záhradkárskej osade D. odstránením zadrôtovaného oplotenia a umožnenia čerpania vody, umožniť im právo prechodu cez parcelu č. X. v k.ú. K., do právoplatného súdneho konania vo veci samej.

Uznesením z 21. januára 2008 č.k. 14 C 251/2007-30 súd prvého stupňa návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vyhovel vychádzajúc z ustanovení § 74 ods. 1, § 76 ods. 1 písm.f/, ods. 3 O.s.p. keď mal za to, že v danej veci danosť práva bola osvedčená a neboli zistené vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy. Žalobcovi zároveň uložil

najneskôr do 30 dní od doručenia uznesenia podať žalobu na začatie konania proti žalovaným 1/, 2/ vo veci samej.

Na odvolanie žalovaných 1/, 2/ Krajský súd v Trenčíne uznesením z 1. apríla 2008 sp.zn. 17 Co 44/2008 uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Vyčítal súdu prvého stupňa, že sa dôsledne nezaoberal otázkou splnenia podmienok konania (§ 103 O.s.p.) konkrétne spôsobilosťou žalobcu byť účastníkom konania.

Okresný súd Trenčín uznesením zo 14. júla 2008 č.k. 14 C 251/2007-148 konanie zastavil. Rozhodol o vrátení súdneho poplatku 800,-- Sk žalobcovi a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Takto rozhodol, keď z predložených dokladov zistil, že žalobca nie je a ani nebol zaregistrovaný na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky podľa zák.č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov. Pod č. VVS/1-909/90-51-1 z 5. decembra 1995 Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky vedie iba registráciu stanov S. Z. Z. a nie jednotlivých organizácií. Podľa čl. 31 ods. 2 písm.d/ týchto stanov právnickými osobami sú základné organizácie S. Z. Z.. Žalobca preto môže nadobúdať práva a povinnosti až odo dňa svojho zápisu do registra občianskych združení na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky. Pokiaľ takto zaregistrovaný nie je a má len pridelené IČO štatistickým úradom, nemá spôsobilosť byť účastníkom konania, lebo ide o osobu bez právnej subjektivity. Žalobca nemá spôsobilosť byť účastníkom tohto konania, čo je neodstrániteľná podmienka konania a preto súd konanie podľa § 104 ods. 1 O.s.p. zastavil. O vrátení súdneho poplatku rozhodol podľa § 11 ods. 3, 4, 6 zák.č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a o náhrade trov konania podľa § 146 ods. 1 písm.c/ O.s.p.

Na odvolanie žalobcu, v ktorom namietal nesprávne posúdenie jeho právnej subjektivity, Krajský súd v Trenčíne uznesením z 30. septembra 2008 sp.zn. 17 Co 212/2008 uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že nariadil predbežné opatrenie podľa návrhu žalobcu a uložil mu povinnosť najneskôr do 30 dní od doručenia uznesenia podať na súd žalobu na začatie konania proti žalovaným 1/, 2/ vo veci samej. Uviedol, že z predložených listinných dôkazov zistil, že boli splnené všetky podmienky konania podľa § 103 O.s.p., za ktorých môže konať vo veci, teda aj podmienky na strane žalobcu, ktorý je subjektom spôsobilým byť účastníkom konania. Poukázal na to, že právna subjektivita žalobcu vyplýva zo stanov S. registrovaných Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky 3. januára 2001, hoci nižšie organizačné zložky nie sú samostatne registrované v registri občianskych združení

Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Podľa § 31 ods. 2 stanov S. jeho organizačné zložky môžu nadobúdať práva a zaväzovať sa vlastným menom a nesú tiež samostatnú majetkovú zodpovednosť. Sú teda právnickými osobami. Právnickou osobou v zmysle uvedeného je aj S. Z. Z. a ako taká má podľa § 18 ods. 1 Občianskeho zákonníka spôsobilosť mať práva a povinnosti. S touto spôsobilosťou vyplývajúcou z hmotného práva je spojená spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 19 O.s.p.), ale aj procesná spôsobilosť (§ 20 O.s.p.). Mal preto za to, že súd prvého stupňa pochybil, keď návrh na vydanie predbežného opatrenia zamietol (konanie o tomto návrhu zastavil – poznámka dovolacieho súdu), z dôvodu, že žalobca nemá spôsobilosť byť účastníkom tohto konania. S poukazom na § 74 ods. 1 a § 76 ods. 1 písm.f/ O.s.p. a súčasnú situáciu, ktorá vyžaduje dočasnú úpravu pomerov účastníkov konania predbežné opatrenie nariadil podľa návrhu žalobcu.

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podali dovolanie žalovaní 1/, 2/. Trvali na tom, že S. Z. Z., nie je právnickou osobou s právnou subjektivitou v súlade s § 19 ods. 2, § 19a ods. 2 Občianskeho zákonníka, nie je zapísaný v registri o združení a podľa § 19a ods. 2 Občianskeho zákonníka nie je zapísaný do zákonom č. 83/1990 Zb. určeného registra združení vedeného na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky a teda nemôže nadobúdať práva a povinnosti a ani nemôže byť účastníkom konania a nemá procesnú spôsobilosť v súlade s §§ 19 a 20 O.s.p. Vyčítal odvolaciemu súdu, že rozhodol o zmene neexistujúceho rozhodnutia súdu prvého stupňa o predbežnom opatrení, keďže premetom odvolacieho konania malo byť rozhodovanie v merite veci týkajúce sa zastavenia súdneho konania a vydanie odvolacieho rozhodnutia, ktorým buď bude rozhodnutie súdu prvého stupňa o zastavení konania potvrdené, alebo bude uznesenie súdu prvého stupňa o zastavení konania zrušené a vec mu bude vrátená na ďalšie konanie. Navrhli rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané včas účastníkmi konania, preskúmal napadnuté uznesenie a dospel k záveru, že je potrebné ho zrušiť.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 239 O.s.p.

Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je v prvom rade prípustné (a súčasne dôvodné) vtedy, ak je konanie postihnuté vadami taxatívne uvedenými v § 237 O.s.p., ktoré spôsobujú tzv. zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. K týmto vadám prihliada dovolací súd – ak je dovolanie podané včas a na to oprávneným subjektom – z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatie možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že pri skúmaní podmienok konania (§ 103 O.s.p.) súd prvého stupňa dospel k záveru o nedostatku spôsobilosti žalobcu byť účastníkom konania, čo ho viedlo k tomu, že konanie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia zastavil pre neodstrániteľnú podmienku konania (§ 104 ods. 1 O.s.p.). Odvolací súd napriek tomu rozhodnutie súdu prvého stupňa o zastavení konania zmenil a o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia sám vecne rozhodol. Vydaním tohto rozhodnutia došlo zo strany odvolacieho súdu k porušeniu zásady dvojinstančnosti súdneho konania. Za predpokladu, že odvolací súd dospel k iným právnym záverom ohľadne splnenia podmienky konania (spôsobilosti žalobcu byť účastníkom konania) mal rozhodnutie súdu prvého stupňa o zastavení konania zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Tým, že odvolací súd tak nepostupoval znemožnil žalovaným 1/, 2/ realizáciu ich procesných práv, lebo im odoprel možnosť prieskumu správnosti záverov o dôvodnosti podaného návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Svojím postupom tak žalovaným 1/, 2/ odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p.

Uvedená skutočnosť, že došlo v konaní k procesnej vade podľa § 237 písm.f/ O.s.p. je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože

rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne. Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nezaoberal sa dovolací súd ďalšími námietkami žalovaných 1/, 2/, ktoré uvádzali vo svojom dovolaní.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. januára 2009

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová